

YOSHLAR TA'LIM-TARBIYASIDA TA'LIMNING O'RNI

Allanazarova Nargiza Quldoshevna,

Qiziriq tumani 14 maktab boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Har bir jamiyat o'zining taraqqiyot yo'lini belgilar ekan, albatta, mamlakatning guli va ishonchi bo'lgan yoshlar tarbiyasiga ham alohida e'tibor qaratadi. Umuman olganda esa, insoniyat paydo bo'lganidan beri farzand tarbiyasi bilan u yoki bu tarzda shug'ullanib kelingan. Ibtidoiy jamoa davrida bu jarayon ba'zan ongli, ba'zida esa ongsiz ravishda kechgan bo'lishi mumkin. Qanday bo'lishidan qat'i nazar, tarbiya usullari muttasil davom etavergan, ular davrlar o'tishi, turmushning murakkablashishi natijasida tobora chuqurroq va keng ma'no kasb eta borgan. Umuman, tarbiya xalqning e'tiboridan chetda qolmagan.

Qadim-qadimdan farzand tarbiyasi bashariyat hayotida muhim o'rin egallab kelgan. Har bir ota-ona o'z jigargo'shasining aqlli, odobli, mehr-oqibatli, mehnatsevar inson bo'lib yetishishini istaydi, baholi qudrat shunga sharoit yaratishga, kamolini, mehnatining samarasini ko'rishga harakat qiladi. Zurriyodining iqboli, istiqboli yo'lida kuchini ham, kerak bo'lsa, jonini ham ayamaydi.

Yosh avlod tarbiyasi necha ming yillar ilgari har bir oilaning xususiy ishi hisoblangan bo'lsa, keyinchalik ijtimoiy darajaga ko'tarilgan.

Mamlakatimiz milliy istiqloлга erishgandan so'ng yosh avlod tarbiyasi chin ma'nodagi davlat siyosati darajasigi ko'tarildi. Boshqacha qilib aytganda, ta'lim-tarbiya tizimini takomillashtirish, yosh avlodni bilimli xar tomonlama barkamol etib voyaga yetkazish amalga oshirilayotgan siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, ma'naviy, huquqiy islohotlarning mohiyatiga singdirildi. Chunki bozor iqtisodiyoti tamoyillariga asoslangan xuquqiy demokratik davlatni xalqimizning yosh avlodlari uchun qurishga kirishilgan edi. Demak, kelgusida uni bugungi avlod qo'lidan qabul qilib oladigan va boshlangan ezgu ishlarni davom ettiradigan, O'zbekistonning mustaqilligini mustahkamlaydigan, jahon miqyosida uning nufuzi va obro'sini ko'taradigan, o'zbek xalqining hech kimdan kam emasligini amalda namoyish qiladigan avlod ham orzu-umidlarga, istak va niyatlarga munosib bo'lishi lozim edi.

Darhaqiqat, Yurtboshimiz Sh.Mirziyoev ta'kidlaganlaridek, tarixan qisqa muddatda qiyofasi tubdan o'zgargan, milliy va zamonaviy me'morchilik an'analari asosida qayta qurilgan, do'stu dushmanlarimizning havas-hasadini uyg'otgan shahar va qishloqlarda kim yashaydi, yurtimizning yerosti va yerusti boyliklarini qayta ishlayotgan sanoat korxonalarini kim boshqaradi, hosildor dalalar, noz-ne'mat manbai bo'lgan bog'-rog'lar, ming-ming chaqirim ravon yo'llar kimga xizmat qiladi, katta xarajatlar hisobiga bunyod etilayotgan zamonaviy o'quv dargohlarida kimlar voyaga yetayapti, bugun katta hayot ostonasiga qadam qo'yishga shaylanuvchi yigit-qizlar katta mashaqqat va zahmatlar hisobiga bunyod etilgan moddiy va ma'naviy boyliklarning qadriga yetadimi, uni asrashga, ko'paytirishga qodirmi, degan savollarga aniq javob olish o'z mehnatlarining besamar ketmaganiga, irodasi mustahkam, imoni butun, muhimi, xalqiga sodiq va fidoyi avlod kamol topayotganiga ishonch hosil qilishning o'zi ham katta baxtdir.

Mamlakatimiz mustaqilligining dastlabki kunlaridanoq bu masalalar hukumatning asosiy e'tiborida bo'ldi. Buni biz Birinchi Prezident I.Karimovning asarlarida, qabul qilingan hukumat qarorlarida yaqqol his etamiz. Bu asar va hujjatlarda ona-Vatan ravnaqi uchun jonkuyarlik, yo'nalishni donolik bilan aniqlash, xalqqa fidoylik bilan xizmat qilish tuyg'ulari va bu yo'ldagi ezgu maqsadlar mujassam ifoda topgandir. Bu g'oyalar xalqimizga katta imkon va ilhom baxsh etdi, ularning kelajakka bo'lgan umidini mustahkamladi. Shuning uchun ham Prezident Sh.Mirziyoev: "Vatanimiz mustaqilligini har tomonlama mustahkamlash,

mamlakatimizning barqaror iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishini, xalqimiz farovonligini ta'minlashga qaratilgan ishlarimizda buyuk Yurtboshimiz Islom Abdug'anievich Karimovning "Ona Vatanimiz va xalqimizga sadoqat bilan xizmat qilish – oliy saodatdir" [1] degan so'zlari doimo bizga kuch-quvvat va g'ayrat bag'ishlaydi, deb ishonaman", deya ta'kidlaydilar.

Bugungi kunda mamlakatimiz mustaqilligining yangi bosqichga ko'tarilganini, taraqqiyotida ulkan o'zgarish va jadallashuv yuzaga kelganini ko'rib turibmiz. Shunday paytda yoshlar tarbiyasi masalasi ham e'tibordan chetda turmaydi, aksincha, katta rag'bat kasb etadi. Chunki har jabhada katta kuch bo'lib maydonga chiquvchi, zamonaviy bilim va kasb-hunarlarni puxta egallab, mustaqil va yangicha fikrlaydigan, Vatanimizning ertangi kuni uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga qodir bo'lgan navqiron yoshlar davlatimizning, xalqimizning tayanchi va suyanchidir. Shu sababli istiqlolning dastlabki kunlaridanoq yoshlarning ma'naviy olamini yuksaltirish, ularni milliy va umuminsoniy qadriyatlar ruhida tarbiyalashga dolzarb vazifa sifatida qaraldi va bugungi kunda ham shu darajada ahamiyat qaratilmoqda. Bu vazifaning dolzarbligini Prezident Sh.Mirziyoevning quyidagi fikrlarida ham yaqqol his etamiz: "Ma'lumki, yosh avlod tarbiyasi hamma zamonlarda ham muhim va dolzarb ahamiyatga ega bo'lib kelgan. Ammo biz yashaydigan XXI asrda bu masala haqiqatan ham hayot-mamot masalasiga aylanib bormoqda. "Tarbiya qancha mukammal bo'lsa, xalq shuncha baxtli yashaydi", deydi donishmandlar. Tarbiya mukammal bo'lishi uchun esa bu masalada bo'shliq paydo bo'lishiga mutlaqo yo'l qo'yib bo'lmaydi" [2]

Bugungi kunda xalqimiz Prezident Sh.Mirziyoev rahnamoligida mustaqillikning yangi bosqichida ulkan bunyodkorlik ishlarini olib bormoqda. O'zbekistonning dunyo hamjamiyatida obro'-e'tibori va nufuzi tobora yuksalmoqda, yaxshi qo'shnihilik, xalqaro hamkorlik, milliatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglik tamoyillariga keng amal qilinmoqda. Biz ushbu o'quv-uslubiy qo'llanmada ana shu jarayonlarda yoshlarning o'rni, ularga e'tibor, tarbiyasi, kamoloti yo'lida shart-sharoitlarning yaratilishi va g'amxo'rlik ko'rsatilishi, buning samaralari haqida, Prezident Sh.Mirziyoev asarlarida bu sohada qo'yilgan vazifalar va ularning amalda qo'llanishi masalalariga to'xtaldik. Bunda tahlil va xulosalarning sodda, tushunarli, ommabop uslubda bo'lishiga ahamiyat berdik. Qo'yilgan masalaning dolzarbligini hisobga olgan holda asosiy maqsadni Prezident Sh.Mirziyoevning ma'ruza va nutqlarida yoshlarga oid davlat siyosati, ular tarbiyasi bilan bog'liq yangicha qarashlar, tarbiyaning keng qamrovli bo'lishi, bunda moddiy va madaniy meros, xalq qadriyatlari, adabiyot va san'at, sport, ma'naviy-ma'rifiy ishlarining o'ziga xos o'rni va ahamiyatini tahlil qilish, shu asosda yoshlarning g'oyaviy-ahloqiy tarbiyasini yaxshilash bilan bog'liq masalalarni yoritishni nazarda tutdik.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirziyoev Sh. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. T. "O'zbekiston" HMUY, 2017.504-505 betlar.
2. Mirziyoev Sh. Xalqimiz roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. T.: "O'zbekiston" HMUY, 2018. 504-505 betlar.
3. Babamuratov, E., Ulmashon, D., & Zhurabek, Z. (2023). METHODS OF IDEOLOGICAL WORK FOR YOUTH WITH IDEOLOGICAL DEPRESSION. World Bulletin of Social Sciences, 27, 136-143.
4. Jovliev, J. (2023). EDUCATION OF PRIMARY CLASS STUDENTS IN THE SPIRIT OF NATIONAL AND GENERAL HUMAN VALUESTECHNOLOGY. Open Access Repository, 10(10), 51-55.
5. KULMOMINOV, O. (2023). ISSUES OF DEVELOPMENT OF STUDENT'S CREATIVE SKILLS IN WORLD SCIENCE. World Bulletin of Social Sciences, 27, 54-56.

6. Kulmominov, O. (2023). TECHNOLOGY FOR DEVELOPMENT OF CREATIVE THINKING SKILLS OF PRIMARY CLASS STUDENTS IN NATURAL SCIENCE TEACHING. Open Access Repository, 9(10), 112-116.

7. Kulmuminov, U. (2023). CREATIVE TEACHING IN THE DEVELOPMENT OF CREATIVE EDUCATION. Open Access Repository, 4(2), 434-437.

8. Nilufar BOYNAZAROVA. (2023). NATURE AND HUMAN HARMONY IN PERSONAL MORAL DEVELOPMENT. World Bulletin of Social Sciences, 27, 6-9. Retrieved from <https://scholarexpress.net/index.php/wbss/article/view/3219>

9. Nilufar Boynazarova. (2023). ISSUES OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND FORMATION OF ECOLOGICAL CULTURE OF PRIMARY CLASS STUDENTS. World Bulletin of Social Sciences, 27, 10-12. Retrieved from <https://scholarexpress.net/index.php/wbss/article/view/3220>

10. Nilufar Boynazarova. (2023). FORMATION OF ECOLOGICAL CULTURE IN PRIMARY CLASS STUDENTS. Open Access Repository, 9(10), 99–102. Retrieved from <https://oarepo.org/index.php/oa/article/view/3553>

11. Boynazarova, N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA BUGUNGI KUNDA MATEMATIK SAVODXONLIKNI SHAKLLANTIRISH. Interpretation and Researches, 2(1). извлечено от <https://interpretationandresearches.uz/index.php/iar/article/view/960>

12. Erdanova Zamira Olimovna. (2023). ILLUMINATION OF THE PROBLEM OF USING THE PEDAGOGICAL APPROACHES OF AL-HAKIM AT-TERMIZI IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM. World Bulletin of Social Sciences, 27, 13-17. Retrieved from <https://scholarexpress.net/index.php/wbss/article/view/3221>

C
M R T